

2,000 Godsejere og Proprietærer — sidder inde med noget under $\frac{1}{3}$ af Amdsraadet. Det Lag, som saa kommer efter, de 70,000 Gaardmænd, sidder inde med noget over $\frac{1}{3}$, og det nederste Lag, de 200,000 Landarbejdere og Husmænd, hvortil saa kommer hele den store Tyendeklasse, sidder inde med noget under $\frac{1}{3}$. De kunne tage Amdsraadsmedlemmernes politiske Stilling, og De kunne tage deres sociale Stilling og gennemgaa den saa omhyggeligt, De ville, De ville komme til det Resultat, at de 2,000 Proprietærer og Godsejere og de 70,000 Gaardmænd have det langt overvejende Flertal i Amdsraadet, medens de 200,000 Landarbejdere og Husmænd, hvortil kommer hele Tyendeklassen, ikke have $\frac{1}{3}$.

Ved det Valgretsforlig, der gennemførtes i 1908, skete der ganske vist en social Lagforskydning — ikke i Byerne, det har jeg tidligere hævdet, de ubemidlede ere ikke stærkere i kommunal Henseende i Byerne efter den gældende Valglov end før, tværtimod, men — ude paa Landet til Fordel for Gaardmandsstanden, en Forskydning, der har gjort Gaardmandsstanden og udelukkende Gaardmandsstanden stærkere i kommunal Henseende. Hidtil var den et født Mindretal i Amdsraadet, nu er den bleven Tungen paa Vægtskaalen, nu er det den, der er den udslaggivende Faktor, og derfor tvivler jeg meget om, at det, som den højtærede Indenrigsminister sagde vil blive forholdsvist let at faa den sidste Rest af den privilegerede Valgret ud af Amdsraadet. Thi det, som de Herrer gjorde ved Valgretsforliget af 1908, var at gøre Gaardmandsklassen socialt interesseret i den nuværende Ordning. Det næste store kommunale Fremskridt bliver ikke en Forskydning fra Godsejerne til Gaardmændene, men en social Magtforskydning fra Godsejerne plus Gaardmænd til Husmænd, Landarbejdere og Tyende. Jeg tvivler om, at det vil blive saa helt let at naa, og den Maade, hvorpaa det ærede Flertal her i Salen behandlede Sagen sidste Vinter, tyder heller ikke paa, at der er nogen stærk Begejstring for at komme i Kamp med Landstinget om den Sag, og den meget kølige Tale, Ministeren holdt i Dag, og det Programbrud, han paa et enkelt Punkt gjorde sig skyldig i, tyde heller ikke paa nogen stærk Interesse for denne Sags Gennemførelse hos de Herrer, som særlig repræsenterer den besiddende Gaardmandsstand.

Jeg skal imidlertid slutte med det, jeg begyndte med, at udtale Haabet om, at vi

dog i Aar maa naa til at faa Sagen ført frem til anden og tredie Behandling her i Tinget og ført den op i det andet Ting.

Dinesen: Jeg skal kun ganske kortelig bemærke, at jeg finder ikke, der er Anledning til nu at fremme det foreliggende Lovforslag. Jeg har den Mening, at den Lov, der gennemførtes i 1908, endnu langt fra har staaet sin Prøve paa en saadan Maade, at der er Grund til at gribe ind og gøre Forandringer, og derfor anbefaler jeg, at Sagen vel bliver overvejet, det skal man jo altid gøre ved saadanne Lejligheder, men jeg gentager, jeg tror ikke, der er nogen Trang til at fremme dette Lovforslag paa nærværende Tidspunkt.

Nørhave: Denne Sag har været drøftet saa mange Gange her i Tinget, navnlig før den nugældende kommunale Valglov blev vedtagen, og ogsaa i Fjor, idet det Forslag, som da fremkom fra det radikale Parti, blev behandlet her i Salen i flere Møder. Jeg synes derfor, man godt kan forstaa, at der ikke kan være nogen større Lyst til nu at gaa en Sag lige saa grundigt igennem som ved tidligere Lejligheder. Spørgsmaalet er uddebatteret, og ved den Lov, vi fik i 1908, er der sket saa store Fremskridt paa den kommunale Valgrets Omraade, at vi, indtil vi se, hvorledes denne Lov virker, og hvor den fører hen, og indtil vi opdage de Mangler, som klæbe ved den, kunne lade denne Sag hvile.

Jeg kan slutte mig til, hvad den højtærede Minister sagde. Det er en kendt Sag, at vi i vort Parti ere blevne enige om den Lov, som nu gælder, og at vi betragte den som et stort Fremskridt. Vi vare ogsaa enige om, at der burde være en Opholdsbestemmelse, som der altid har været paa forskellig Maade, i København, paa Frederiksberg, i de forskellige Byer og paa Landet, og skulde det vise sig, at det Tidsrum, der blev fastsat, er blevet, som Ministeren sagde, noget for rigeligt, kunne vi tage Spørgsmaalet op i Tidens Løb for mulig at faa Bestemmelsen ændret. Jeg tror ikke, der er egentlig Uvillie mod denne Tidsbegrænsning, men at man ude paa Landet og vel ogsaa i Byerne indrømmer, at der bør hengaa en vis Tid, hvori vedkommende Vælger faar Fodfæste i Kommunen og Interesse for Kommunens Anliggender.

Det glædede mig da ogsaa meget at høre den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Keiser-Nielsen). Han begyndte med